

Trivia & Varia

- "**Simpleks**" (od lat. *simplex*) po značenjima (jednostavan, prost, iskren, naivan...) odgovara značenjima engleske reči *simple*. Izvorni engleski naslov simfonije (*Simple Symphony*) i stavaka je aliteracija (stilska figura u kojoj se ponavljaju početna slova reči). Stoga je prevod naslova simfonije i stavaka prilagođen izvornoj aliteraciji, S-S, B-B...
- **KV** ili samo **K.** je skraćenica od *Köchel-Verzeichnis* odnosno *Köchelverzeichnis* = Kehelov katalog, hronološki popis Mocartovih dela koji je 1862. izradio Ludvig fon Kehel (Ludwig von Köchel). Kasnije, kad su pronađena druga Mocartova dela, popis je revidiran, poslednji put u šestoj reviziji KV⁶ iz 1964. godine. Zbog održanja hronologije na broj su dodavane dodatne oznake, na primer KV⁶ 547a - Klavirska sonata u F-duru.
- Mocart je od 1784. do smrti 1791. godine vodio svoj popis (katalog) dela, *Verzeichniß / aller meiner Werke / vom Monath februario 1784 bis Monath [November] 1[791]*. Autograf kataloga nalazi se u Britanskoj biblioteci (*British Library*) u Londonu. Katalog se sastoji od incipita dela: na levoj stranici datum i podaci o delu, a na desnoj notni zapis prvih pet taktova u violinskom i bas ključu.
- **Divertimento** je instrumentalna kompozicija za rasonodu, zabavnog sadržaja, neodređenog oblika i sastava, slična sviti, popularna u 18. veku.
- **Pravopis** Matice srpske iz 2010. u tačkama 216 i 217 (*imena iz italijanskog jezika*) normira prenošenje italijanskog slova "g" ispred "i" kao "d", a slova "z" kao "c". Prema tome, prezime Giazotto će biti Đacoto.
- U istoriji muzike mnogi kompozitori, da bi na sebe skrenuli pažnju, svoja dela predstavljali su kao novootkrivena dela pokojnih slavni kompozitora. Najpoznatiji od njih svakako je Fric Krajsler (Fritz Kreisler) koji je 16 svojih dela pripisao drugim kompozitorima.
- **Basso continuo** (it. neprekidan, kontinualan bas; često samo *continuo*) ili **generalbas** (nem. *Generalbass* - opšti bas) je način zapisivanja instrumentalne pratnje u baroku. Basovske deonice označene su samo pojedinačnim notama ili brojevima na osnovu kojih su izvođači improvizovali pratnju. Sastav instrumenata takođe je bio prepušten izvođačima: mogli su biti uključeni svi instrumenti koji u rasponu tonova imaju bas-registar (npr. čelo, kontrabas, fagot), ali je morao biti uključen i najmanje jedan instrument koji je mogao svirati akorde (npr. klavir, gitara, harfa). Kad se u 18. veku pojavila potreba za preciznim i potpunim zapisivanjem muzike, *basso continuo* je izbačen iz prakse.

Izvori:

- cso.org
- de.wikipedia.org
- dme.mozarteum.at
- en.wikipedia.org
- imslp.org
- runyanprogramnotes.com
- www.citymusicleveland.org
- www.enciklopedija.hr
- www.klassika.info

Vladimir Bonč-Brujević

NESLUŽBENI VODIČ KROZ PROGRAM KONCERTA (DODATAK SLUŽBENOM PROGRAMU)

NKC I EPARHIJA NIŠKA

ORGANIZUJU

KONCERT ZRENJANINSKOG KAMERNOG ORKESTRA

...

SUBOTA, 10. OKTOBRA 2020. U 20 SATI

SVETOSAVSKI DOM, PRIJEZDINA 7, NIŠ

...

Zrenjaninski kamerni orkestar

Dirigent: Milena Injac

...

P R O G R A M

Wolfgang Amadeus Mozart **Divertimento u F-duru, KV 138**

Wolfgang Amadeus Mozart **Adađo i fuga u c-molu, KV 546**

Remo Đacoto **Adađo u g-molu**
(Tomazo Albinoni)

Bendžamin Britn **Simpleks simfonija, op. 4**

1. *Boisterous Bourrée*
2. *Playful Pizzicato*
3. *Sentimental Sarabande*
3. *Frolicsome Finale*

[podvučen tekst označava da je pojam dodatno objašnjen na kraju vodiča]

Ovaj vodič u elektronskom obliku, glosar, podatke o autoru, kao i druge zanimljivosti možete pogledati na stranici <http://bonc1.users.sbb.rs/> ili, ako vam je lakše, na *Google*-u potražiti tu stranicu kao "**rat protiv slova a**".

O izvođačima

Milena Injac, dirigent. Rođena je u Nišu 1969. godine. Diplomirala je dirigovanje 1992. godine na Fakultetu muzičke umetnosti u Beogradu u klasi profesora Stanka Šepića. Magistrirala je na istom fakultetu 1996. godine, a doktorirala 2015. godine u klasi profesorice Darinke Matić Marović. Usavršavala se kod Mladena Jagušta, Španca Salvadora Mas Kondea (Salvador Mas Konde) na majstorskom kursu u Beču, Mađara Petera Etveša (Péter Eötvös) i Finca Jorme Panule (Jorma Panula) na majstorskom kursu u Sombathelju (Szombathely, Mađarska). Redovni je profesor i prodekan za nastavu na Fakultetu umetnosti u Nišu i dirigent Niškog simfonijskog orkestra. Rukovodila je mnogim orkestrima i horovima na mnogobrojnim koncertima u zemlji i svetu. Dobitnica je mnogih domaćih i međunarodnih priznanja.

Zrenjaninski kamerni orkestar osnovan je 1969. godine. Nakon dve decenije uspešnog rada, zbog teške situacije u kulturi, orkestar je prestao s radom. Reestablišan je 1999. godine, a zatim opet 2009. godine. Za sve vreme postojanja imao je zapažene nastupe u zemlji i inostranstvu, sa stalnim i istaknutim gostujućim dirigentima i saradivao je s mnogim domaćim istaknutim solistima.

Kompozitori i dela

Wolfgang Amadeus Mozart (Wolfgang Amadeus Mozart; Salcburg, 27.01.1756. - Beč, 05.12.1791.) bio je austrijski kompozitor i pijanist iz perioda klasicizma. Nazvan je "čudo od deteta" jer je već kao petogodišnjak počeo da piše muziku i održava koncerte pred evropskim plemstvom, među kojima je i dvaput u oktobru 1762. svirao čembalo pred caricom Marijom Terezijom. Pisao je simfonije, koncerte, opersku, horsku i kamernu muziku... Na popisu KV... (Köchel-Verzeichnis) nalazi se oko 850 dela u skoro svim žanrovima njegovog doba.

• Divertimento u F-duru, KV 138 (KV⁶ 125c)

Mozart se u decembru 1771. godine vratio iz Italije u Salcburg, s mnoštvom dojmova i novih iskustava, koje je kasnije muzički izrazio. Početkom 1772. godine napisao tri dela za gudače. Stranom rukom ova dela označena su kao divertimenti te ih uobičajeno izvode gudački orkestri. Dela su poznata kao "Salcburške simfonije" (*Salzburger Sinfonien*).

Divertimento u F-duru je treće delo iz tog ciklusa. Muzikolozi u ljupkim temama prepoznaju uticaj italijanske turneje. Delo je u uobičajenom rasporedu, brzi – spori – brzi stavak.

1. *Allegro*, 4/4 takt, 90 taktova, F-dur
2. *Andante*, 3/4 takt, 46 taktova, C-dur
3. *Presto*, 2/4 takt, 97 taktova, F-dur

Uobičajeno trajanje kompozicije je oko 11 minuta.

• Adađo i fuga u c-molu, KV 546

Adađo i fuga u c-molu je Mozartova kompozicija iz 1788. godine, a u stvari je transkripcija za gudače njegovog dela iz 1783. godine, odnosno Fuge u c-molu za dva klavira, KV 426. Ne zna se razlog zašto je pet godina kasnije (datum u Mozartovom katalogu 26.6.1788.) tu fugu Mozart preradio za gudače.

Delo se sastoji od dva stavka, oba u c-molu, koji se izvode bez pauze (*attacca*). Adađo u 3/4 taktu ima 52 takta, a Fuga u 4/4 taktu ima 119 taktova u tempu *Allegro*. S obzirom na tempo i broj taktova, stavci su približno jednakog vremenskog trajanja.

Uobičajeno trajanje kompozicije je oko 8 minuta.

Remo Ćacoto (Remo Giazotto; Rim, 4.9.1910. – Piza, 26.8.1998.) bio je italijanski muzikolog, muzički kritičar i kompozitor. Studirao je klavir i kompoziciju u Ćenovi te književnost i filozofiju u Milanu. Predavao je na Univerzitetu u Firenci, radio kao muzikolog i dirigent. Napisao je romansirane biografije nekoliko kompozitora, među kojima je i Albinoni, te izdao revizije nekih njihovih dela.

• Adađo u g-molu

Tomazo Albinoni (Tomaso Giovanni Albinoni; Venecija, 8.6.1671. – Venecija, 17.1.1751.) uobičajeno se navodi kao autor ove čuvene kompozicije. Međutim, pravi autor nesumnjivo je Remo Ćacoto. Ćacoto je 1958. godine objavio Adađo u g-molu, koje je, navodno, aranžirao prema pronađenim rukopisima Albinonija. Prema njegovom navodu, fragment autografa koji je našao u Saksonskoj biblioteci u Drezdenu, deo je drugog sporog stavka trio sonate. Niti je Ćacoto predočio navedeni materijal, niti je pronađen u biblioteci i Ćacotovoj zaostavštini, tako da muzikolozi pretpostavljaju da se radi o još jednoj muzičkoj podvali.

Adađo je napisan za gudače i orgulje. Sastoji se iz uvoda od osam taktova **generalbasa** (orgulja) uz tihi picikato gudača, za kojim sledi melanholična melodija koja se ponavlja. U srednjem delu je kvazi-kadenc solo violine u dijalogu s generalbasom. Treći deo su varijacije prvog dela i uvoda, koji završava istaknuta violina.

Trajanje kompozicije je oko 10 minuta.

Bendžamin Britn (Edward Benjamin Britten; Loustoft, 22.11.1913. – Olboro, 4.12.1976.) bio je engleski kompozitor iz razdoblja modernizma, dirigent i pijanist. Studirao je kompoziciju i klavir na Kraljevskom muzičkom koledžu u Londonu. Dao je značajan doprinos britanskoj muzici te je za zaluge dobio titulu barona. Njegov opus obuhvata oko 200 dela u desetak žanrova (orkestarska muzika, koncerti, kamerna muzika, svite, vokalna muzika, duhovna i scenska muzika, muzika za decu i film). Najpoznatija dela su mu opera "Piter Grajms" i "Ratni rekvijem".

• Simpleks simfonija, op. 4

Simpleks simfonija (*Simple Symphony*) je kompozicija koju je Britn 1934. godine napisao za amaterski gudački orkestar. Svi stavci simfonije sastoje se od po dve teme iz Britnovih ranijih dela, od kojih je neka napisao još kao 10-godišnjak. Jednostavna simfonija po sadržaju nije klasična simfonija već, kako je Britn napisao, "slatka mala svita za gudače".

1. *Boisterous Bourrée* – Bučni buré (buré je brzi francuski ples s brzim koracima i skakanjem, često u klompama).
2. *Playful Pizzicato* – Poletni picikato (*pizzicato* je tehnika sviranja gudačkih instrumenata pri kojoj se žice trzaju prstima).
3. *Sentimental Sarabande* – Sentimentalna sarabanda (sarabanda je dostojanstveni spori ples, obično i 3. stavak barokne svite).
4. *Frolicsome Finale* – Fantastično finale.

Trajanje kompozicije je oko 17 minuta.